

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 5Co/123/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7522201125
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 11. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Stolárová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2025:7522201125.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Stolárovej a členiek JUDr. Slávky Zborovjanovej a JUDr. Alžbety Beňáčkovej v spore žalobkyne: A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom C. XX, D., zast.: JUDr. Alexander Parajos, advokát, so sídlom Skladná 64, Košice, proti žalovanému: E. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. XX, zast.: JUDr. Tomáš Sabadoš, advokát, so sídlom Floriánska 19, Košice, o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Mestského súdu Košice zo dňa 28. júna 2024 č.k. K3-15C/14/2022-56

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok vo výrokoch II. a III.

Odmieťa odvolanie proti výroku I.

Žalovanému priznáva proti žalobkyni náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Mestský súd Košice (ďalej aj súd prvej inštancie alebo aj súd) napadnutým rozsudkom zaviazal žalovaného k povinnosti zaplatiť žalobkyni náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 10.000 Eur do 15 dní od právoplatnosti rozsudku (I.), v prevyšujúcej časti návrh zamietol (II.) a priznal žalobkyni náhradu trov konania v rozsahu 100 % (III.).

2. Rozhodol tak o návrhu žalobkyne, ktorým sa domáhala voči žalovanému náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 300.000 Eur s uplatneným úrokom z omeškania 5 % ročne od 13.2.2021 do zaplataenia s odôvodnením, že žalovaný bol uznaný vinným v trestnom konaní vedenom Okresným súdom Košice I sp.zn. 10T/49/2021, že inému z nedbanlivosti spôsobil smrť a taký čin spáchal závažnejším spôsobom konania, a to porušením dôležitej povinnosti uloženej podľa zákona, čím spáchal prečin usmrtienia, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere dva roky, ktorý mu podmiennečne odložil, a to v súvislosti s okolnosťou, kedy dňa 12.2.2021, ako vodič osobného motorového vozidla, nedal prednosť chodkyni H. I., ktorá prechádzala po riadne vyznačenom priechode pre chodcov, v dôsledku čoho poškodená utrpela viaceré zranenia, ktorým na následky zomrela, pričom poškodená je matkou žalobkyne.

3. Vec právne posúdil podľa § 11, § 13 ods. 1 až 3 OZ, keď v prejednávanej veci je zrejmé, ktorá skutočnosť vyplýva z trestného rozkazu sp. zn. 10T/49/2021, že v čase o 6.10 hod. po Prešovskej ceste č. I 20 v Košiciach dňa 12.02.2021 v smere od centra mesta na Zelený dvor viedol osobné motorové vozidlo zn. Hyundai i30 ev. č. D. XXX J. v pravom jazdnom pruhu a vo vzdialenosti 85 metrov pred priechodom pre chodcov žalovaný, pričom prešiel s vozidlom do ľavého jazdného pruhu a z dôvodu nevenovania sa plne vedeniu vozidla, ani sledovaniu situácie v cestnej premávke, nedal prednosť chodkyni H. I., ktorá prechádzala po riadne vyznačenom priechode pre chodcov z pravej strany na ľavú z pohľadu vozidla, pričom v dôsledku toho utrpela H. I. viaceré zranenia, najmä roztrhnutie hrudnej

srdcovnice so zakrvácaním do ľavej pohrudnicovej dutiny, ktoré bolo tým zranením, na následky ktorého poškodená po prevoze do Univerzitnej nemocnice L. Pasteura v Košiciach dňa 12.02.2021 v čase o 6.55 hod. zomrela, a teda na tomto základe žalovaný inému z nedbanlivosti spôsobil smrť, čím spáchal prečin usmrtenia, za ktorý bol odsúdený na trest odňatia slobody dva roky, zároveň mu výkon uloženého trestu bol podmienene odložený a určená skúšobná doba na tri roky ako i zákaz činnosti viesť všetky druhy motorových vozidiel, v súlade s rozhodnutím, bol žalovaný povinný nahradiť poškodenú sumu vo výške 1.451,12 Eur titulom náhrady nákladov za pohreb a služby s tým spojené a zároveň uložená povinnosť uhradiť poškodenému Union, zdravotná poisťovňa, sumu 52,86 Eur. I z obsahu súdneho spisu je zrejmé, že žalovaný spôsobil predmetnú dopravnú nehodu z nedbanlivosti, že v danom čase bol žalovaný vodičom motorového vozidla a že v čase dopravnej nehody bol povinne zmluvne poistený v poisťovni Generali Poisťovňa, ktorej nahlásil aj škodovú udalosť. Spoločnosť, poisťovňa však do konania ako intervenient nevstúpila. K porušeniu práva na ochranu osobnosti žalobcu, a to práva na ochranu súkromia rodinného života, tak došlo v dôsledku protiprávneho konania žalovaného, ktorý zaviniel dopravnú nehodu, pri ktorej bola usmrtená matka žalobkyne, za ktoré protiprávne konanie bol odsúdený, nečakaným úmrtím matky žalobkyne tak došlo k vážnemu zásahu do jej osobnostných práv.

4. Súd v prejednávanej veci prihliadal na závažnosť vzniknutej ujmy, ktorá spočívala v smrti matky žalobkyne a pri určení sa spravoval úvahou, či vôbec je možné v peniazoch oceniť ľudský život, či je objektívne vôbec možné stanoviť akékoľvek kritériá na peňažné vyčíslenie straty blízkej osoby, a teda stanoviť všeobecne aplikovateľné kritériá na určenie takejto výšky peňažnej náhrady v prípade smrti blízkej osoby ako následku protiprávneho konania škodcu, nie je objektívne možné, pretože ľudský život nie je obchodovateľný tovar a jeho hodnota je v podstate v peniazoch nevyčísliteľná. Možno iba zmierniť ťažkú citovú ujmu a neoprávnený zásah do práva na ochranu poškodeného a pozostalej osoby formou právnych prostriedkov, ktoré sú upravené v Občianskom zákonníku. Je nutné vcítiť sa do prežívania pozostalých blízkych osôb, akú ujmu a traumy predstavuje pre nich smrť osoby blízkej, ktorú stratili v dôsledku protiprávneho konania inej osoby. Dopravná nehoda sa stala v dôsledku nedbanlivosti žalovaného, ktorý však svoj čin oľutoval, písomne vyjadril účinnú ľútosť a ospravedlnenie pozostalým a zároveň uhradil i pohrebné trovy žalobkyne. Skutok nikdy nezľahčoval a za predmetný skutok bol aj v trestnom konaní odsúdený.

5. V konaní bolo zistené, že vzťahy medzi žalobkyňou, jej dcérou a nebohou boli štandardné, teda také, aké možno očakávať od normálnych rodinných vzťahov, žalobkyňa ťažko niesla stratu svojej matky a taktiež aj jej dcéra stratu svojej starej matky, ktorá s nimi zdieľala spoločnú domácnosť, robila spoločnosť, v čase, keď žalobkyňa bola v práci i jej dcére - teda vnučke, chodievali občas na výlety a trávili hodne času doma alebo prechádzkami v meste, na výletoch. Smrť osoby blízkej bola pre nich všetkých traumatizujúca a je zrejmé, že v dôsledku dopravnej nehody a náhleho odchodu matky a starej matky, sa negatívnym spôsobom zasiahlo do ich práva na rodinný, spoločný život, keďže trpeli najmä psychicky. Tieto aspekty súd zohľadňoval i pri určení výšky nemajetkovej ujmy. Súd skúmal aj okolnosti na strane poškodených, ktoré spočívali v intenzite vzťahu žalobkyne s nebohou, vekom nebohej a žalobkyne, otázku hmotnej závislosti na usmrtenej osobe, prípadne poskytnutie inej satisfakcie, súd mal za to, že výška náhrady zahŕňa v sebe aj kvalitu vzájomného vzťahu, že psychická bolesť zo straty blízkeho človeka je vnímaná ako neznesiteľná fyzická, obmedzujúca ostatné aktivity pozostalých, veľakrát prerastá až do duševného ochorenia. Súd však skúmal aj okolnosti na strane osoby, ktorá zodpovedala za túto dopravnú nehodu, a to žalovaného, z jeho postoja, tým, že prejavil účinnú ľútosť, ospravedlnil sa. Pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy súd z hľadiska princípu proporcionality poukázal na niektoré rozhodnutia okresných súdov, v ktorých prípadne bolo rozhodnuté tiež odvolacím súdom a niektoré rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, ktoré bližším spôsobom popísal v bode 33. rozsudku. Zo všetkých uvedených dôvodov súd pri výške požadovanej náhrady pre žalobkyňu vychádzal zo sumy 10.000 Eur, na základe čoho žalobu v prevyšujúcej časti nad túto sumu zamietol. Zamietavý výrok sa týka tiež požadovaných úrokov z omeškania s odôvodnením, že povinnosť zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vzniká až na základe súdneho rozhodnutia.

6. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP konštatujúc, že žalobkyňa mala vo veci úspech, pričom v danom prípade nie je možné hodnotiť jej úspech k výške nároku, keďže posúdenie výšky priznania nemajetkovej ujmy závisí od úvahy súdu. Súčasne súd nezistil dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré by náhradu trov konania nepriznal.

7. Proti rozsudku podala žalobkyňa v zákonnej lehote v rozsahu jeho výrokov I. a II. odvolanie, keď ako prvé namietala, že súd sa až priveľmi sústredil na majetkové pomery žalovaného (viď bod 12. odôvodnenia rozsudku), pričom žalovaný vôbec nepreukázal svoj mesačný príjem a rovnako nepreukázal, aký príjem poberajú osoby, ktoré s ním žijú v spoločnej domácnosti. Preto považovala vykonané dokazovanie za neúplné a pre rozhodnutie aj za predčasné. Okrem toho súd nezisťoval, v akom rozsahu sa sestra žalobcu a jeho stará matka, ktoré žijú so žalobcom v spoločnej domácnosti, podieľajú na nákladoch na spoločnú domácnosť. Žalovanému tiež vytkla, že tento sa pojednávania osobne nezúčastňoval a preto jeho ospravedlnenie ohľadom dopravnej nehody a usmrtenia matky odvolateľky vyznieva až ironicky. Za absolútne nepochopiteľné a v rozpore so základnými princípmi CSP vyznieva odôvodnenie súdu v bode 19. rozsudku, že sa žalovaný stará o svoju rodinu a matku a sestru a je otcom maloletého syna a že jeho príjmy sú príliš nízke, pričom zo strany súdu v odôvodnení nie sú uvedené žiadne príjmy žalovaného a ani jeho rodinných príslušníkov. Naproti tomu žalobkyňa žije v spoločnej domácnosti so svojou maloletou dcérou a predtým aj s nebohou matkou, ktorá jej bola oporou a pomocou a žalobkyňa vo svojej výpovedi tiež uviedla, že je zamestnaná a jej mesačný príjem činí okolo 1.000 Eur. V súvislosti s tvrdeným porušením základných princípov CSP mala preto za to, že zo strany súdu ide o zjavné zneužitie práva, ktoré nepožíva právnu ochranu, strany sporu majú v konaní rovné postavenie, strany sporu sú povinné označiť skutkové tvrdenia dôležité pre rozhodnutie vo veci a podporiť svoje tvrdenia dôkazmi, a to v súlade s princípom hospodárnosti a súd postupuje v konaní tak, aby vec bola, čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá a predchádza zbytočným prieťahom. Na strane odvolateľky bolo porušené jej právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, právo na zachovanie rovnosti strán sporu v konaní, právo na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti). Zopakovala, že trvá na podanej žalobe, tiež na jej obsahu a dôvodoch. Čo sa týka uplatnenej sumy nemajetkovej ujmy vo výške 300.000 Eur, poukázala na tzv. moderačné právo súdu a na skutočnosť, že súd po vykonanom dokazovaní môže uplatnený nárok aj znížiť. Znova poukázala na to, že poškodená bývala a žila v jednej spoločnej domácnosti so žalobkyňou a jej dcérou, a to až do jej smrti. Preto žalobkyňa trvala na svojom výsluchu ako strany sporu, ako aj na výsluchu ďalších členov jej rodiny (maloletej vnučky nebohej, jej brata ako syna nebohej, ktorých navrhovala už vo svojej žalobe, pričom súd tieto navrhované výsluchy nevykonával). Pokiaľ žalovaný vo svojom písomnom vyjadrení k žalobe sa odvolával na niekoľko súdnych rozhodnutí a navrhol žalobkyňi priznať náhradu v sume 8.000 Eur a v prevyšujúcej časti žalobu zamietnuť, a navrhoval, aby mu súd priznal náhradu trov konania k pomeru úspechu sporových strán, uvedené považovala za nemorálne a neprípustné vzhľadom k predmetu konania a smrti jej matky. Poukázala na to, že vo svojej výpovedi uviedla pred súdom, že mala po smrti matky psychické problémy a 2 mesiace nedokázala fungovať. Najvyšší súd Slovenskej republiky sa v rámci rozhodovacej praxe zaoberal otázkou, či smrť rodinných príslušníkov fyzickej osoby (napr. pri dopravnej nehode) je neoprávneným zásahom do práva fyzickej osoby na súkromný život. Súčasne Najvyšší súd SR uplatňuje jednotný názor, podľa ktorého súčasťou práva na ochranu osobnosti je aj rodinný život spočívajúci v udržiavaní a rozvíjaní vzájomných citových väzieb medzi najbližšími osobami. Konanie, ktoré spôsobilo násilné pretrhnutie týchto väzieb stratou člena rodiny je neoprávneným zásahom do osobnostných práv pozostalých členov rodiny. Okrem toho uviedla, že trvá na ňou príkladmo uvedených rozhodnutiach súdov, ktoré sú obsahom jej písomného vyjadrenia zo dňa 26.6.2023, kde uviedla iné rozhodnutia súdov o priznaných náhradách nemajetkovej ujmy, a v tejto súvislosti poukázala na zásadu, že súd pozná právo. Súčasne zopakovala, že ide o rozhodnutie Krajského súdu Trenčín sp. zn. 6Co/810/2014, kde bolo potvrdené rozhodnutie okresného súdu o priznaní nemajetkovej ujmy manželovi za stratu manželky 70.000 Eur a každému z dvoch maloletých detí 100.000 Eur za stratu mamy, rozhodnutie Krajského súdu Trenčín sp. zn. 4Co/658/2014, ktorým bola oprávnenej osobe (manželovi) priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 50.000 Eur spôsobenej smrťou manželky, rozhodnutie Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 12Co/465/2014, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie súdu prvej inštancie rovným dielom manželke a maloletým deťom priznaná náhrada nemajetkovej ujmy spôsobenej smrťou manžela a otca detí vo výške 33.000 Eur (celková výška priznanej náhrady predstavovala sumu 100.500 Eur), rozhodnutie Krajského súdu Trnava sp. zn. 11Co/116/2013, ktorý potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie, keď priznal manželke náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej smrťou manžela vo výške 33.000 Eur, rozhodnutie Krajského súdu Trnava sp. zn. 9Co/423/2012, ktorým priznal manželovi nemajetkovú ujmu 20.000 Eur za smrť manželky a každému z dvoch maloletých detí vo veku 7 a 9 rokov nemajetkovú ujmu vo výške 30.000 Eur (spolu 80.000 Eur) spôsobenej smrťou matky (vo vzťahu k maloletým deťom) a napokon rozhodnutie Krajského súdu Prešov sp. zn. 21Co/137/2017, ktorým priznal manželke nemajetkovú ujmu vo výške 40.000 Eur za stratu manžela a náhradu nemajetkovej ujmy 20.000 Eur každému plnoletému synovi za stratu otca

a 4 ročnému maloletému synovi sumu 40.000 Eur. Z uvedeného vyplýva, že žalovaný ním uvádzanými rozhodnutiami súdu chcel navodiť dojem, že nemajetková ujmy v praxi súdov je priznávaná v nižších sumách, avšak opak je pravdou. Súčasne mala za to, že súd bez náležite vykonaného dokazovania priznal žalobkyni aj vzhľadom na okolnosti prípadu neprimerane nízku náhradu nemajetkovej ujmy. Preto mala za to, že s poukazom na § 355 a § 365 ods. 1 písm. a), b), d), e), f), g), a h) CSP súd pochybil a porušil uvedené zákonné ustanovenia, na základe čoho navrhla odvolaciemu súdu zrušiť napadnuté výroky rozsudku a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

8. Žalovaný k odvolaniu vyjadril názor, že súd náležite vyhodnotil skutkový stav veci, navyiac aplikoval príslušné právne normy a rozhodol rozsudkom, ktorý je porovnateľný s ostatnými obdobnými rozsudkami, t.j. pridržiaval sa práva na spravodlivý proces, súčasťou ktorého je aj zásada legitímnych očakávaní. Žalovaný nikdy nepopieral spáchanie skutku, nikdy nepopieral nárok žalobkyne na určitú satisfakciu, keď súd poukázal na tú skutočnosť, že dopravná nehoda sa stala v dôsledku jeho neobľahčivosti, avšak s tým, že svoj čin oľutoval, písomne vyjadril účinnú ľútosť a ospravedlnenie pozostalým a zároveň uhradili pohrebné trovy žalobkyni. Nikdy skutok nezľahčoval a za skutok bol aj odsúdený. Okrem toho súd konštatoval, že vzťah medzi žalobkyňou a jej matkou bol štandardným vzťahom a že skúmal aj okolnosti na strane poškodených, ktoré spočívali v intenzite vzťahu žalobkyne s nebohou, vekom nebohej a žalobkyne, otázku hmotnej závislosti na usmrtenej osobe, prípadne poskytnutie inej satisfakcie, keď mal za to, že výška náhrady zahŕňa v sebe aj kvalitu vzájomného vzťahu, že psychická bolesť za stratu blízkeho človeka je vnímaná ako neznesiteľná, fyzická, obmedzujúca ostatné aktivity pozostalých a ktorá veľa krát prerastá až do duševného ochorenia. Súd sa teda uvedenej problematike venoval komplexne a rozsudok nemožno považovať za nezákonný. Úvaha súdu zohľadnila všetky okolnosti a osobitosti tohto sporu s ohľadom na zaužívanú rozhodovaciu prax súdov, na čo poukázal aj súd vo svojom bode 33. rozsudku. Pokiaľ ide o jeho majetkové pomery, ktorými sú jeho príjmy a príjmy členov jeho rodiny, tieto oznámil a preukázal spolu s vyjadrením zo dňa 27.4.2024, a preto nie sú pravdivé tvrdenia odvolateľky o tom, že by uvedené skutočnosti neboli v spore preukázané. Pokiaľ ide o otázku odvolateľky, ktorá sa pýta ako on dospel k navrhovanej sume 8.000 Eur a akým spôsobom dospel súd k sume 10.000 Eur ako náhrade za nemajetkovú ujmu, pripomenul, že na výpočet tejto náhrady neexistuje matematický vzorec. Vyslovil domnienku, že požiadavka žalobkyne na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 300.000 Eur je mimo rámca rozhodovacej praxe súdov, keď on a aj súd vychádzali z ustálenej rozhodovacej praxe súdov. Pokiaľ odvolateľka poukázala na niekoľko rozhodnutí súdov, išlo ale o prípady, kedy súdy rozhodovali o náhrade pri usmrtení manžela alebo manželky, a preto uvedené rozhodnutia sa na daný spor ani aplikovať nedajú z dôvodu rozdielnych skutkových základov. Okrem toho nárok na náhradu nemajetkovej ujmy si uplatnila výlučne žalobkyňa a žiadne ďalšie osoby. Potom nie je možné, aby nároky tretích osôb boli uplatňované skrz žalobkyňu. Zo všetkých uvedených dôvodov navrhol, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie potvrdil ako vecne a právne správne.

9. Odvolateľka v odvolacej replike uviedla, že na svojom odvolaní trvá v celom rozsahu.

10. Skôr, ako odvolací súd pristúpil k vecnému prejednaniu odvolania, zaoberal sa jeho prípustnosťou. Podmienkou prípustnosti odvolania je vždy procesná legitímácia odvolateľa vyplývajúca z § 359 CSP, podľa ktorého odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnuté. Odvolací súd dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne proti výroku I., ktorým súd zaviazal žalovaného zaplatiť žalobkyni náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 10.000 Eur, podala neoprávnená osoba, pretože týmto výrokom bolo rozhodnuté v prospech žalobkyne. Z tohto dôvodu odvolací súd v súlade s § 386 písm. b) CSP odmietol odvolanie žalobkyne podané proti rozsudku vo výroku I.

11. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd (§ 34 CSP) prejednal odvolanie žalobkyne v ostatnom jeho rozsahu ako podané včas oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle § 385 ods. 1 CSP a contrario v rozsahu vyplývajúcom z § 379 a § 380 CSP a z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov a dospel k záveru, že odvolaniu nie je možné vyhovieť.

12. Odvolateľka v odvolaní odkazom na § 365 ods. 1 písm. a), b), d) až h) CSP uplatnila slovné odvolacie dôvody, podľa ktorých rozhodnutie bolo vydané bez náležite zisteného skutkového stavu, pretože má vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie nevykonával všetky potrebné dôkazy, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaného dokazovania k nesprávnym

skutkovým zisteniam a skutkový stav neobstojí a rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

13. Pokiaľ išlo v odvolaní o označený odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. a) CSP (spočívajúci v nesplnení procesných podmienok), z odvolania nevyplýva konkrétne namietanie žiadneho z nedostatkov spadajúcich pod odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. a) CSP, súčasne odvolací súd z úradnej povinnosti sám nezistil vadu, ktorá sa týka procesných podmienok, na ktoré je povinný odvolací súd prihliadnuť, aj keď neboli v odvolacích dôvodoch uplatnené a preto z uvedených dôvodov predmetný odvolací dôvod nebol naplnený.

14. K odvolaciemu dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. d) CSP odvolací súd uvádza, že inou vadou sa rozumie také porušenie procesných predpisov, ktoré mohlo mať vplyv na výrok napadnutého rozhodnutia. Ide predovšetkým o porušenie procesných práv strany sporu, ktoré nemožno podradiť pod ust. § 365 ods. 1 písm. a), b, c) CSP, ale ich dôsledok sa mohol (nemusel) prejaviť vo výsledku konania formulovanom vo výroku súdneho rozhodnutia vo veci samej.

15. Odvolací súd predovšetkým zdôrazňuje, že v odvolaní uplatnený odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. d) CSP nebol podopretý konkrétnymi odvolacími námietkami a výhradami, ktoré by poukazovali na ich danosť. Odvolaciemu súdu nie je zrejmé, akú inú vadu má konanie vedené na súde prvej inštancie, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a sám takúto vadu nezistil. Preto ani tento odvolací dôvod uplatnený žalobkyňou nebol naplnený.

16. Odvolateľka podobným nedôvodným spôsobom uplatnila odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. g) CSP, podľa ktorého zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené. Odvolateľka v odvolaní neuviedla, ktoré ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo procesného útoku, ktoré doteraz neboli uplatnené, sú prípustné, čím tento odvolací dôvod uplatnila výlučne formálne.

17. Odvolacia námietka v časti, v ktorej odvolateľka namietala, že trvala na svojom výsluchu a tiež na výsluchu ďalších členov svojej rodiny (maloletej vnučky neb. H. I. a brata I. I. nar. XX.X.XXXX), pričom súd navrhované výsluchy nevykonával, spadá pod uplatnený odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. e) CSP, podľa ktorého súd prvej inštancie nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností.

18. Odvolací súd predmetnú odvolaciu námietku nepovažuje za dôvodnú.

19. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. e) CSP spočíva v neúplnosti zistenia skutkového stavu, ktorý je v sporovom konaní odvolacím dôvodom len za predpokladu, že súd prvej inštancie nevykonával stranou sporu navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, a navrhnutý dôkaz je spôsobilý preukázať právne významnú skutočnosť (napr. preto, že ho nepovažoval za rozhodujúci pre vec), avšak iba samotná okolnosť, že nevykonával dôkazy stranami sporu navrhnuté, nemôže byť v sporovom konaní spôsobilým odvolacím dôvodom. Ide o vadu skutkovú, keď strana navrhla dôkaz, ktorý je potrebný na zistenie rozhodujúcich skutočností, ale súd prvej inštancie takýto dôkaz nevykonával.

20. K tomuto uplatnenému odvolaciemu dôvodu odvolací súd v prvom rade uvádza, že aj keď možno prisvedčiť odvolateľke v jej tvrdení, že v konaní navrhovala výsluch žalobkyne a jej rodinných príslušníkov, uvedené uplatnila bez bližšej konkretizácie, pokiaľ išlo o jej rodinných príslušníkov. Odvolateľka až v podanom odvolaní konkretizovala tieto návrhy o označenie konkrétnych rodinných príslušníkov, ktoré navrhovala vypočuť, pričom odvolací súd nezistil dôvod, ktorý by bránil žalobkyňu už v podanej žalobe, prípadne v priebehu konania pred súdom prvej inštancie navrhnuť výsluch konkrétnych svedkov, teda podať takýto návrh riadne, a nie iba nejakým všeobecným spôsobom v podobe rodinných príslušníkov žalobkyne. Okrem toho odvolací súd zastáva názor, že pokiaľ aj žalobkyňa navrhovala výsluch rodinných príslušníkov, urobila tak zrejme so zámerom preukázať svoje tvrdenie o povahe a intenzite vzťahu s nebohrou, tiež následky, ktoré na strane žalobkyne zanechala smrť jej matky, ktoré okolnosti ale súd prvej inštancie mal za preukázané zo samotnej výpovede žalobkyne, o čom svedčí tiež odôvodnenie napadnutého rozsudku (najmä jeho body 31. a 38.), keď odvolateľka podaný návrh na vypočutie jej rodinných príslušníkov nespojila s preukázaním akejkoľvek inej okolnosti, ktorú by sama netvrdila, resp. ktorá by z jej výpovede nemala vyplývať. Ide teda navyše o prípad, kedy tento navrhovaný

dôkaz (aj keby už v konaní pred súdom prvej inštancie bol konkretizovaný o výsluch vnučky alebohej a o výsluch brata žalobkyne I. I.) nebol potrebný na zistenie rozhodujúcich skutočností.

21. Odvolateľka v podanom odvolaní ďalej namietala porušenie jej práva na riadne podrobné, jasné a zrozumiteľné odôvodnenie rozsudku, na predvídateľnosť rozhodnutia, právo na zachovanie rovnosti strán sporu v konaní, právo na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti), ktorá odvolacia námietka spadá pod uplatnený odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP.

22. Ani predmetná odvolacia námietka nebola naplnená.

23. Odvolací súd uvádza, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu a vyplýva aj z ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorého judikatúra ale nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument. Ako vyplýva aj z judikatúry Ústavného súdu, iba skutočnosť, že žalobca, či žalovaný, sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňujú, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti súdneho rozhodnutia (porovnaj napr. rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS188/06).

24. Súdna prax sa ustálila aj v závere, že za nepreskúmateľné možno považovať iba také rozhodnutie, z ktorého výroku nemožno zistiť, ako vlastne súd rozhodol, prípadne ktorého výrok je vnútorne rozporný. Pod tento pojem ustálená judikatúra súdov zaraďuje i prípad, kedy nemožno rozoznať, čo je výrok a čo odôvodnenie, kto sú strany sporu a kto bol rozhodnutím zviazaný, ako i také rozhodnutie, v ktorom absentujú základné zákonné náležitosti, z ktorých nemožno zistiť, o akej veci bolo rozhodnuté alebo, ktorého výrok je v rozpore s odôvodnením, ktoré neobsahuje vôbec právne závery vyplývajúce z rozhodných skutkových okolností alebo ktorého dôvody nie sú vo vzťahu k výroku jednoznačné. Súdna prax je jednotná aj v úsudku, že nepreskúmateľnosť pre nedostatok dôvodov je založená na nedostatku skutkových dôvodov, nie na dielčích nedostatkoch odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Musí sa pritom jednať o vady skutkových zistení, o ktoré súd opiera svoje rozhodovacie dôvody. Za také vady možno považovať iba prípady, kedy súd oprel rozhodovacie dôvody o skutočnosti v spore nezisťované, prípadne zistené v rozpore so zákonom, prípadne, kedy nie je zrejmé, či vôbec nejaké dôkazy boli v konaní vykonané. Nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov je tiež také rozhodnutie, z ktorého odôvodnenia nie je zrejmé, prečo nepovažoval za dôvodnú právnu argumentáciu strany sporu v žalobe a prečo považuje žalobné námietky sporovej strany za mylné alebo vyvrátené, najmä vtedy, ak ide právnou argumentáciu, na ktorej je postavený základ žaloby.

25. Po preskúmaní obsahu spisu a odôvodnenia rozsudku dospel odvolací súd k záveru, že rozsudok je dostatočne zrozumiteľný a určitý a zodpovedá požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutí v zmysle § 220 ods. 2 CSP. Z odôvodnenia preskúmaného rozsudku vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi súdu na strane druhej, v hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť, naopak, súd prvej inštancie ich náležitým spôsobom v celom súhrne posúdil, aj náležite vyhodnotil a vysporiadal sa s každou relevantnou argumentáciou strán sporu, pričom vo svojej argumentácii je súd koherentný, jeho rozhodnutie je konzistentné a jeho argumenty podporujú záver judikovaný vo výrokovej časti rozhodnutia. Súď prvej inštancie v rozsudku uviedol, z akých právnych úvah vychádzal, zhodnotiac pritom všetky žalobné námietky a argumentáciu strán sporu v priebehu sporu na súde prvej inštancie.

26. Uplatnená odvolacia námietka spadajúca pod § 365 ods. 1 písm. b) CSP nebola naplnená ani z dôvodov, pre ktoré odvolateľka namietala, že súd sa až priveľmi sústredil na majetkové pomery žalovaného (bod 12. odôvodnenia rozsudku), ktoré žalovaný ani nepreukázal, ďalej, že v rozpore s princípmi CSP vyznieva bod 19. odôvodnenia, keďže zo strany súdu nie sú uvedené žiadne príjmy žalovaného a jeho rodinných príslušníkov a tiež, že súd bral ohľad až neprimerane viac na stranu žalovaného, než žalobkyne.

27. Odvolateľka tieto námietky totiž nespojila so samotnými závermi súdu, a v tejto súvislosti sú všetky tieto namietania zavádzajúcimi, pretože predmetné námietky s odkazom na body 12., 15. a 19. odôvodnenia rozsudku nepredstavujú závery súdu, ale sú iba reprodukováním toho, čo v konaní

tvrdil a produkoval samotný žalovaný, čo ale nemožno vzájomne zamieňať alebo stotožňovať. Naviac z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že súd pri svojom rozhodovaní o predmetnej žalobe síce prihliadol aj na okolnosti na strane žalovaného, týmito neboli majetkové pomery žalovaného (porovnaj najmä bod 32. odôvodnenia rozsudku).

28. Pokiaľ odvolateľka v odvolaní opätovne poukázala na iné rozhodnutia súdov o priznaných náhradách náhrady nemajetkovej ujmy, o ktorých sa už zmieňovala vo svojom vyjadrení zo dňa 26.6.2023, nimi mienila preukázať, že žalovaný ním uvádzanými rozhodnutiami súdov chcel navodiť dojem, že nemajetková ujma v praxi súdov je priznávaná v nižších sumách, pričom opak je pravdou.

29. Odvolací súd k tomu uvádza, že určenie primeranej výšky náhrady nemajetkovej ujmy konkrétnou sumou je vždy závislé od výsledku posúdenia takých individuálnych, jedinečných okolností každej prerokovávanej veci, ktoré sú spravidla neopakovateľné a nezameniteľné s okolnosťami relevantnými v iných veciach (pozri napr. uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7 Cdo 204/2018).

30. V judikatúre dovolacieho súdu sa ustálil názor, že určenie výšky peňažného zadosťučinenia je výsledkom individuálneho posúdenia všetkých rozhodných okolností každého prípadu, pričom nemožno vychádzať zo žiadnej fixnej čiastky aplikovateľnej na všetky prípady. Súd však môžu- a v záujme zachovania proporcionality aj majú- prihliadať na sumy priznávajúce v porovnateľných prípadoch, nie ako záväznú tarifu, ale ako orientačné pravidlo pre udržanie rozhodovacej praxe v rozumných a predvídateľných hraniciach (bod 23.1. rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo 144/2023).

31. Odvolateľka síce sama poukázala príkladom na iné rozhodnutia súdov, tieto ale (s výnimkou rozhodnutia KS Prešov sp. zn. 21Co/137/2017) predstavujú rozhodnutia, ktorými boli síce priznané náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch za smrť blízkej osoby, avšak za skutkovej situácie, kedy žalobcami boli pozostalý manžel/manželka alebo maloleté dieťa, čo nie je prípad predmetnej veci.

32. Odvolací súd sám príkladom poukazuje na už zmieňovaný rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo 144/2023, ktorým dovolací súd zamietol dovolanie proti rozsudku dovolacieho súdu (Krajského súdu v Trnave sp. zn. 10Co/77/2021). V predmetnej veci bol predmetom konania nárok uplatnený na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 8C/495/2015 titulom ochrany osobnosti podľa § 11 OZ, ktorý si žalobcovia ako už dospelé deti uplatňovali v dôsledku smrti ich matky, ktorú zavinila pri dopravnej nehode žalovaná v 1. rade (na základe právoplatného trestného rozhodnutia), konštatujúc súdom prvej inštancie, že v občianskoprávných sporoch o nemajetkovú ujmu plnoletých potomkov po obeti dopravnej nehody sa v posledných rokoch ustálilo rozpätie približne od 6-7 tisíc do 13 tis. Eur, s mediánom okolo 9-10 tis. Eur. Preto súd vyvodil, že základná suma 10.000 eur pre každého zo žalobcov je primeraná a zodpovedá princípu proporcionality, keďže nejde o prípad s mimoriadnymi následkami nad rámec obvyklej intenzity prežívania; súčasne prihliadol na spoluzavinenie usmrtenej matky v rozsahu 20%, na základe čoho v konečnom dôsledku každému zo žalobcov priznal proti žalovanej v 1. rade (a tiež proti žalovanej v 2. rade ako poisťovní) po 8.000 eur a v prevyšujúcej časti žalobu žalobcov zamietol. Odvolací súd potvrdil tak potvrdzujúci výrok, ako aj zamietavý výrok vo veci samej.

33. Napokon odvolací súd posúdil ako nedôvodné tiež odvolateľkou uplatnené odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP.

34. Odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. f) CSP je v súdnej praxi vykladaný tak, že musí ísť o také skutkové zistenia, na základe ktorých súd prvej inštancie vec posúdil po právnej stránke a ktoré nemajú v podstatnej časti oporu vo vykonanom dokazovaní. Skutkové zistenia nezodpovedajú vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s ust. § 191 CSP, a to vzhľadom na to, že súd vzal do úvahy len skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo z prednesov strán nevyplývali, ani inak nevyšli počas konania najavo alebo opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo.

35. K odvolaciemu dôvodu v zmysle § 365 ods. 1 písm. h) CSP odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením je omyl súdu pri aplikácii práva na správne zistený skutkový stav. O omyl v aplikácii práva ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal použiť alebo ak použil síce správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval na daný prípad.

36. Odvolateľka v odvolaní neuviedla, ktoré skutkové zistenia nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní, keď v odvolaní ani len netvrdila, aby súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo z prednesov strán nevyplynuli, ani inak nevyšli počas konania najavo alebo aby súd opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo. Súčasne odvolateľka v odvolaní neprodukovala tvrdenie, podľa ktorého súd použil iný právny predpis, ktorý mal použiť alebo, že použil síce správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval na daný prípad.

37. Súd prvej inštancie už tým, že výrokom I. zaviazal žalovaného k povinnosti zaplatiť žalobkyni nemajetkovú ujmu v peniazoch, mal za preukázaný základ nároku žalobkyne, čo zodpovedá aj v odvolaní uvedenému, že – súčasťou práva na ochranu osobnosti je i právo na súkromie rodinných príslušníkov, ktoré zahŕňa aj právo fyzickej osoby vytvoriť a udržiavať vzťahy s inými ľudskými bytosťami, - smrť ako absolútna strata predstavuje sama o sebe závažný zásah do práva na ochranu osobnosti, pričom spôsobuje ťažké psychické rozpore, - v prípade fungujúcej rodiny má následok (smrť rodinného príslušníka) dlhotrvajúcu nemožnosť vyrovnáť sa so stratou blízkeho človeka, - protiprávne porušenie týchto vzťahov predstavuje neoprávnený zásah na rodinný život fyzickej osoby, - Najvyšší súd SR uplatňuje jednotný názor, podľa ktorého súčasťou práva na ochranu osobnosti je aj rodinný život spočívajúci v udržiavaní a rozvíjaní vzájomných citových väzieb medzi najbližšími osobami, - konanie, ktoré spôsobilo násilné pretrhnutie týchto väzieb stratou člena rodiny je neoprávneným zásahom do osobnostných práv pozostalých členov rodiny.

38. Súd prvej inštancie sa dôsledne riadil týmito všeobecne platicimi zásadami (ktoré vyplynuli z už ustálenej rozhodovacej praxe súdov, vrátane najvyššieho súdu a súdu ústavného), v opačnom prípade by nemohol o žalobe (hoci iba v jej časti) rozhodnúť (aj) vyhovujúcim výrokom, pretože v ďalšej časti odvolania odvolateľkou vznesená námietka o priznaní neprimerane nízkej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je namietaním samotnej výšky, inak súdom priznanej, nemajetkovej ujmy v peniazoch uplatnenej v konaní žalobkyňou.

39. Peňažné zadostučinenie prichádza do úvahy iba vtedy, ak vzniknutú ujmu nie je možné zmierniť prostredníctvom žiadnej formy morálneho zadostučinenia. Pri rozhodovaní o nároku podľa § 13 ods. 2 OZ musí mať súd preukázané, že sú tu okolnosti dokladajúce, že v konkrétnom prípade nestačí zadostučinenie podľa § 13 ods. 1 OZ, a to z hľadiska intenzity, trvania a rozsahu nepriaznivých následkov vzniknutých žalobcovi vzhľadom na postavenie žalobcu v rodine a spoločnosti (Rc 21/1995, zdroj: Občiansky zákonník, Veľký komentár, 1. diel, I. Fekete, Eurokódex 2011, str. 141).

40. Podľa už citovaného ustanovenia Občianskeho zákonníka (§13 ods. 2 OZ, poznámka odvolacieho súdu) podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je v prvom rade skutočnosť, že morálna satisfakcia sa s ohľadom na okolnosti konkrétneho prípadu javí ako nepostačujúca, pričom v dôsledku zásahu musí dôjsť k zníženiu dôstojnosti alebo vážnosti fyzickej osoby v značnej miere. Posúdenie splnenia tejto podmienky je predmetom voľnej úvahy súdu, ktorý musí vychádzať z jednotlivých okolností, ako aj z celkovej povahy konkrétneho prípadu. Podľa ustálenej rozhodovacej praxe všeobecných súdov je objektívnym kritériom posúdenia dôvodnosti priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch zistenie, či by za konkrétnej situácie, za ktorej k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo, vzniknutú nemajetkovú ujmu vzhľadom na jej intenzitu, rozsah a trvanie ako závažnú pocítoval každý nachádzajúci sa na mieste a v postavení postihnutej fyzickej osoby (uznesenie ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 154/2011).

41. Záver o tom, či sa poskytnuté morálne zadostučinenie v konkrétnej veci javí ako postačujúce, je vecou úvahy súdu, ktorá nie je neobmedzená a musí sa opierať o konkrétne skutkové okolnosti, ktoré podľa názoru súdu vedú k takémuto záveru (rozsudok NS SR sp. zn. 2Cdo/70/22).

42. Jednotlivé prostriedky na ochranu osobnosti sú relatívne samostatné. Je možné ich použiť jednotlivo alebo kumulovane, taktiež v závislosti od intenzity protiprávneho zásahu do osobnostnej sféry fyzickej osoby. Zákon výslovne pripúšťa možnosť podania návrhu na upustenie od neoprávnených zásahov (negatívna žaloba), výslovne prípustný je aj návrh na odstránenie následkov už uskutočnených zásahov (reštitučná žaloba) a návrh na poskytnutie primeraného zadostučinenia (satisfakčná žaloba), ktoré nemá charakter peňažnej náhrady, teda nejde o majetkové plnenie, ale je výlučne prostriedkom

morálneho, imateriálneho pôsobenia. Svojou povahou nejde o prostriedok represívny, ani reparačný, ale o špeciálny prostriedok ochrany osobnosti so satisfakčnou povahou, ktorá sa bezprostredne nepremieta do majetkovej sféry postihnutej fyzickej osoby, preto ju nemožno vyjadriť a vyčísliť v peniazoch. V prípade, ak by sa nezdalo morálne zadosťučinenie postačujúce, umožňuje Občiansky zákonník v § 13 ods. 2 priznať náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorej účelom je vyvážiť a zmierniť nemajetkovú ujmu peňažnou formou a plní tiež satisfakčnú funkciu (uznesenie NS SR sp. zn. 5Cdo/ 265/2009).

43. Hlavná, primárna a nespochybniteľná funkcia náhrady nemajetkovej ujmy je funkcia satisfakčná, zatiaľ čo prípadná preventívno-sankčná funkcia sa uplatňuje len doplnkovo. Pri určení výšky zadosťučinenia je preto kľúčové, aby sudy vychádzali z úplného skutkového stavu a svoje úvahy viazali na zákonné kritériá vyjadrené v § 13 ods. 3 OZ, teda (i) závažnosť vzniknutej ujmy a (ii) okolnosti, za ktorých k porušeniu došlo. Len tak možno dosiahnuť, aby rozhodnutie bolo vnútorne konzistentné, preskúmateľné a aby zodpovedalo všeobecne zdieľaným predstavám o spravodlivosti a proporcionalite. Na uvedené závery nadväzuje aj rozhodovacia prax dovolacieho súdu. Najvyšší súd Slovenskej republiky už v rozsudku sp. zn. 4Cdo/139/2011 (na ktoré nadviazala ďalšia rozhodovacia prax napr. sp. zn. 7Cdo/80/2014) judikoval, že podľa § 13 ods. 3 OZ zákon neustanovuje pre určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch žiadne pevné hranice. Úvaha súdu je síce voľná, avšak limitovaná dvoma taxatívne stanovenými kritériami, a to závažnosťou vzniknutej ujmy a okolnosťami, za ktorých k neoprávnenému zásahu došlo. Čím závažnejšia je ujma svojou intenzitou a trvaním, tým vyššia by mala byť aj priznaná peňažná satisfakcia. Druhé kritérium je zámerne formulované široko tak, aby umožňovalo prihliadať na okolnosti existujúce nielen na strane pôvodcu zásahu (napr. či konal len z ľahkej nedbanlivosti alebo úmyselne), ale ja na strane postihnutej osoby (napr. jej vlastný podiel na priebehu udalostí vedúcich k zásahu). Cieľom tohto prístupu je zabezpečiť, aby výška peňažného zadosťučinenia mohla byť určená pružne, v súlade s princípom spravodlivosti a so zreteľom na všetky konkrétne okolnosti prípadu. Súd je preto povinný vychádzať zo spoľahlivo zisteného skutkového stavu a svoje rozhodnutie opierať o preskúmateľné a konkrétne hľadiská (porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/144/2023 z 25.9.2025).

44. Pretože, ako už odznelo, určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch nie je záležitosťou voľnej úvahy, ktorá by nepodliehala žiadnemu hodnoteniu, jej základom je zistenie skutkových okolností, ktoré umožnia úvahu na určitom kvalitatívnom posúdení základných súvislostí.

45. Ako vyplýva z odôvodnenia napadnutého rozsudku, súd prvej inštancie pri stanovení konkrétnej výšky žalobkyňou uplatnenej nemajetkovej ujmy v peniazoch pri svojej úvahe vychádzal predovšetkým zo zistenia, že vzťahy medzi žalobkyňou, jej dcérou a nebohrou boli štandardné, teda také, aké možno očakávať od normálnych rodinných vzťahov, žalobkyňa ťažko niesla stratu svojej matky a taktiež aj jej dcéra stratu svojej starej matky, ktorá s nimi zdieľala spoločnú domácnosť, robila spoločnosť, v čase, keď žalobkyňa bola v práci i jej dcére - teda vnučke, chodievali občas na výlety a trávili hodne času doma alebo prechádzkami v meste, na výletoch. Smrť osoby blízkej bola pre nich všetkých traumatizujúca a je zrejmé, že v dôsledku dopravnej nehody a náhleho odchodu matky a starej matky, sa negatívnym spôsobom zasiahlo do ich práva na rodinný, spoločný život, keďže trpeli najmä psychicky. Tieto aspekty súd zohľadňoval i pri určení výšky nemajetkovej ujmy. Súd skúmal aj okolnosti na strane poškodených, ktoré spočívali v intenzite vzťahu žalobkyne s nebohrou, vekom nebohej a žalobkyne, otázku hmotnej závislosti na usmrtenej osobe, prípadne poskytnutie inej satisfakcie, súd má za to, že výška náhrady zahŕňa v sebe aj kvalitu vzájomného vzťahu, že psychická bolesť zo straty blízkeho človeka je vnímaná ako neznesiteľná fyzická, obmedzujúca ostatné aktivity pozostalých, veľakrát prerastá až do duševného ochorenia. Súd ďalej prihliadol na okolnosti na strane osoby, ktorá zodpovedala za túto dopravnú nehodu, a to žalovaného- jeho postoj, tým, že prejavil účinnú ľútosť, ospravedlnil sa. Okrem toho súd pri ustálení výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch prihliadol aj na označenú rozhodovaciu činnosť súdov, ohľadne ktorej ale súčasne správne poukázal aj na to, že nemajetková ujma je subjektívnou kategóriou (prakticky ide o stav mysle poškodenej osoby, ktorú je možné preukázať iba so značnými potiažmi), právna prax z toho vyvodila záver, že vznik nemajetkovej ujmy nie je potrebné dokazovať v situáciách, kedy je zjavné, že by rovnakú ujmu utrpela akákoľvek osoba, ktorá by bola daná skutočnosťou postihnutá, a šlo by o notoriu, ktorú dokazovať netreba (napr. rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 30Cdo/2555/2010 zo dňa 15.03.2012). V úvahách ohľadne formy a výšky odškodnenia nemajetkovej ujmy je potrebné mať na zreteli tiež, že odškodnenie by sa nemalo bez zjavných a podstatných skutkových odlišností konkrétneho prípadu podstatne odchyľovať od zadosťučinenia priznaného v skutkovo obdobných prípadoch, nakoľko vzájomnou konzistentnosťou

s už judikovanými vecami sa naplňuje požiadavka jednotného posudzovania porovnateľných prípadov, vyplývajúca z ústavne chránenej rovnosti pred zákonom a právnej istoty, zahrňujúca v sebe tiež potrebu náležitého odôvodnenia výraznejších odchýlok od riešenia v typovej judikatúre. Okrem toho súd neopomenul prihliadnúť aj na závažnosť zásahu, ktorá v prejednávanej veci spočívala v zásahu osobnostných práv v podobe závažnejšieho spôsobu - usmrtením blízkej osoby. Napokon pre ustálenie konkrétnej výšky požadovaného nároku ako primeranej výšky, súd zohľadnil v konaní preukázané skutočnosti, podľa ktorých žalobkyňa žila v spoločnej domácnosti s matkou a so svojou dcérou ako i s vnučkou nebohej, že spolu zdieľali štandardný rodinný život, že tieto osoby neboli výživou odkázané na nebohú, keďže i samotná žalobkyňa riadne pracovala, bola zamestnaná, že i ona sama mala a má svoj samostatný príjem, teda neboli preukázané také skutočnosti, ktoré by v konaní odôvodňovali finančnú závislosť žalobkyne na nebohej, pravdou však je matka žalobkyne bola v produktívnom veku a svojimi radami a schopnosťami bola nápomocná v rodine žalobkyne i jej dcéry a že náhla strata z jej neprítomnosti, je nenahraditeľná.

46. Z uvedeného vyplýva, že súd prvej inštancie pristúpil k stanoveniu sumy 10.000 eur ako primeranej sumy nemajetkovej ujmy v peniazoch voľnou úvahou, súčasne preskúmateľnou, rešpektujúc pritom zákonné aj judikátorne medze a napokon aj princíp spravodlivosti, na základe čoho súd prvej inštancie ohľadne žalobkyňou uplatneného nároku nad priznanú sumu 10.000 eur dospel v konečnom dôsledku k správnejmu záveru o jeho nedôvodnosti, čo bolo dôvodom, pre ktorý žalobu v prevyšujúcej časti nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch zamietol.

47. Aj keď odvolateľkou napadnutý zamietavý výrok nepozostáva výlučne z v prevyšujúcej časti nepriznanej sumy nemajetkovej ujmy v peniazoch, ale tiež z nepriznaných úrokov z omeškania, odvolateľka v tejto časti zamietavého výroku neuviedla žiadne odvolacie námietky, súčasne tieto ani z obsahu odvolania nemožno vyvodiť. Súčasne odvolaciemu súdu neprináleží domýšľať si, o aké konkrétne pochybenia by malo ísť v prípade nepriznaných úrokov z omeškania, z toho dôvodu odvolací súd nemohol odvolaniu v tejto časti pripísať akúkoľvek relevanciu.

48. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov je rozhodnutie súdu vo výroku II. ako zamietavého výroku vrátane jeho výroku o trovách konania ako závislého výroku (výrok III.) vecne správne, preto ho odvolací súd podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

49. Žalovaný bol v odvolacom konaní úspešný, z toho dôvodu mu odvolací súd priznal proti žalobkyni náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu (§ 255 ods. 1 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP).

50. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 posledná veta CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1, 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1, 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).